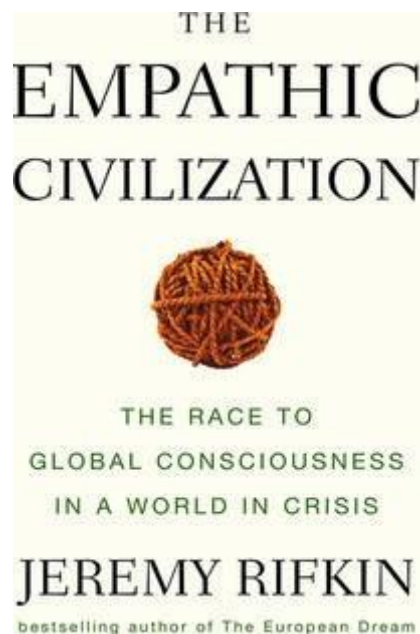

Uloga empatije pri razvoju društva

U ovoj zemlji se puno priča o federalnom deficitu. Ali mislim da bismo trebali više razgovarati o našem deficitu empatije – sposobnosti da se stavimo u tuđe cipele; vidjeti svijet kroz one koji su drugačiji od nas – dijete koje je gladno, otpušteni radnik u čeličani, emigrantkinja koja vam čisti sobu u domu

Senator Barack Obama, govor na Northwestern University, 2009.

Poznati američki ekonomist Jeremy Rifkin napisao je opširnu monografiju *Empatijska civilizacija* u kojoj dokazuje da su ljudi empatični, jer u mozgu postoje zrcalni neuroni koji se pale kad opazimo nešto kod druge osobe. Prema njemu je čovjek ustvari *Homo Empathicus* i empatija se kroz povijest čovječanstva razvila od empatije plemena, preko empatije religije, nacionalne empatije do globalne empatija koja se sada oblikuje i omogućuje nam da riješimo probleme koji su se nagomilali u posljednjem stoljeću.

Slika 3 Knjiga *The empathic civilization* J. Rifkina

S obzirom na trenutačnu situaciju u svijetu (pandemija, rat, klimatske promjene) može nam se učiniti da su ideje Rifkina nerealne, pa ćemo pokušati na primjeru Danske pokazati pozitivnu ulogu empatije pri razvoju društva.

U knjizi *Danski način roditeljstva*, danske psihoterapeutkinje i edukatorice Iben Sandahl i Jessice Alexander (američke spisateljice i psihologinje) navodi se činjenica da se djeca u Danskoj od malih nogu uče o empatiji. Ako se o empatiji uči u školi i izvan nje, ona može biti u vezi s ukupnim blagostanjem stanovništva zemlje. "Djeca u danskom školskom sustavu sudjeluju u obveznom nacionalnom programu koji se zove *Korak po korak* već u predškolskoj dobi. Djeci se pokazuju slike djece od kojih svako pokazuje različite emocije: tugu, strah, ljutnju, frustraciju, sreću i tako dalje."

Slika 4 Danski primjer

Empatija pomaže u izgradnji odnosa, sprječavanju zlostavljanja i uspjehu na poslu. Promiče rast lidera, poduzetnika i menadžera. „Empatični tinejdžeri“ imaju tendenciju da budu uspješniji jer su više orijentirani na ciljeve u odnosu na svoje narcisoidnije vršnjake.

U danskim školama jedan sat tjedno posvećen je *Klassens tid*, odnosno satu empatije za učenike od 6 do 16 godina. To je temeljni dio danskog kurikulumu. Sat empatije jednako je važan kao i vrijeme provedeno na, primjerice, engleskom ili matematici. Tijekom *Klassens tid* učenici razgovaraju o svojim problemima, bilo vezanim uz školu ili ne, a cijeli razred zajedno s učiteljem pokušava pronaći rješenje temeljeno na stvarnom slušanju i razumijevanju. Ako nema problema o kojima bi se raspravljalo, djeca jednostavno provode vrijeme zajedno opušajući se i uživajući u *hygge*, riječi (a također i glagolu i pridjevu), koja se ne može doslovno prevesti, jer je to fenomen usko povezan s danskom kulturom. *Hygge* bi se mogao definirati kao „namjerno stvorena intimnost“. U zemlji u kojoj se smrači vrlo rano u godini, pada kiša i sve je sivo, *hygge* znači unošenje svjetla, topline i prijateljstva, stvaranje zajedničke, gostoljubive i intimne atmosfere. To je temeljni koncept danskog osjećaja blagostanja.

Budući da je empatija u Danskoj postala sastavni dio kurikulumu još 1993. godine, možemo sa sigurnošću tvrditi da je zbog toga Danska među najsretnijim državama na svijetu.

Godinama je među prvih tri kao što možemo vidjeti iz priložene tablice.

<u>Rank</u>	<u>Country</u>	<u>Happiness</u> <u>2021</u>	<u>Happiness</u> <u>2020</u>	<u>2022</u> <u>Population</u>
1	Finland	7.842	7.809	5,554,960
2	Denmark	7.62	7.646	5,834,950
3	Switzerland	7.571	7.56	8,773,637
4	Iceland	7.554	7.504	345,393

Slika 5 najsretnije zemlje na svijetu

Finska je već nekoliko godina na prvom mjestu i nema sate empatije u obrazovanju.

Međutim, Finska svoj obrazovni sistem temelji na izvrsnim učiteljima koji imaju veliku slobodu u realizaciji nastavnog plana i programa. A izvrstan učitelj mora biti empatičan.